

Kun lukeminen muuttuu

Webinaari Celian äänikirjoista
16.4.2026 klo 14 – 15.30



Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY



Näkövammaisten liitto

Tervetuloa! Ohjelmassa tänään...

14.00

- Kirjojen ja äänikirjojen maailma
- Tietoa Saavutettavuuskirjasto Celian äänikirjapalvelusta ja kuunteluvaihtoehdoista
- Apua digilaitteiden ja verkkopalveluiden käyttöön
- Näkövammaisten liiton tuki ja kuuntelulaitteet äänikirjojen kuunteluun

15.00 Kysymyksiä ja keskustelua

15.30 Tilaisuus loppuu



Turvallisemman tilan periaatteet

Vanhustyön keskusliiton toiminta on syrjinnästä ja häirinnästä vapaata.

Kuuntele toisia ja anna kaikille mahdollisuus osallistua keskusteluun.

Luo myönteistä ilmapiiriä, jossa on tilaa erilaisille näkemyksille.

Puutu havaitsemaasi häiritsevään puheeseen ja käytökseen.

Puhu arvostavasti kaikista ihmisistä ja ihmisryhmistä.



VTKL

Lukemisen ilo kuuluu kaikille

- Lukuviikko 20.-26.4.2026
- Lukemiseen liittyvät muistot
- Lukeminen yhdistää sukupolvia
- Erilaisia kirjoja: kovakantiset, pokkarit, e-kirjat, äänikirjat
- Lukemisen ei tarvitse loppua, vaikka tavallisen kirjan lukeminen olisi vaikeaa
- Digitaaliset palvelut voivat tuntua aluksi vaikeilta, mutta tukea on saatavilla





Kansallisarkisto
Riksarkivet
The National Archives of Finland

SAAVUTETTAVUUSKIRJASTO
CELIA

Tietoisku Saavutettavuuskirjasto Celian palveluista

Kun lukeminen muuttuu -webinaari 16.4.2026

Paula Isoaho

Aiheet

- Mikä Saavutettavuuskirjasto Celia on?
- Kuka voi olla Celian asiakas ja miten liittymisen tapahtuu?
- Minkälaisia kirjoja Celiasta saa?
- Miten kuuntelet Celian äänikirjoja verkossa?
- Muita tapoja kuunnella äänikirjaa
- Vinkit Celian verkkopalvelun käyttöön
- Mistä apua Celia-palvelun käyttöön?



Mikä Saavutettavuuskirjasto Celia on?

- Celia tekee ja välittää kirjallisuutta mm. äänikirjoina ja pistekirjoina.
- Palvelu ovat asiakkaalle ilmaista, ja se kustannetaan verovaroin.
- Celia on valtion erikoiskirjasto.



Kuka voi olla Celian asiakas ja miten liittymisen tapahtuu?



Asiakkaaksi pääsee, jos tavallisen kirjan lukeminen on vaikeaa

- Celian kirjoja voivat käyttää kaikki, joille tavallisen kirjan lukeminen on lukivaikeuden, sairauden, vamman tai vastaavan syyn vuoksi vaikeaa.
- Celian asiakkaaksi voi liittyä joko käymällä kirjastossa tai soittamalla kirjastoon.
 - Myös yhteyshenkilö voi hoitaa rekisteröitymisen asiakkaan puolesta [valtakirjalla](#).
- Palvelut ovat tarkoitettu lukemisesteisille ihmisille, mutta mitään todistusta lukemisesteestä ei tarvitse esittää.

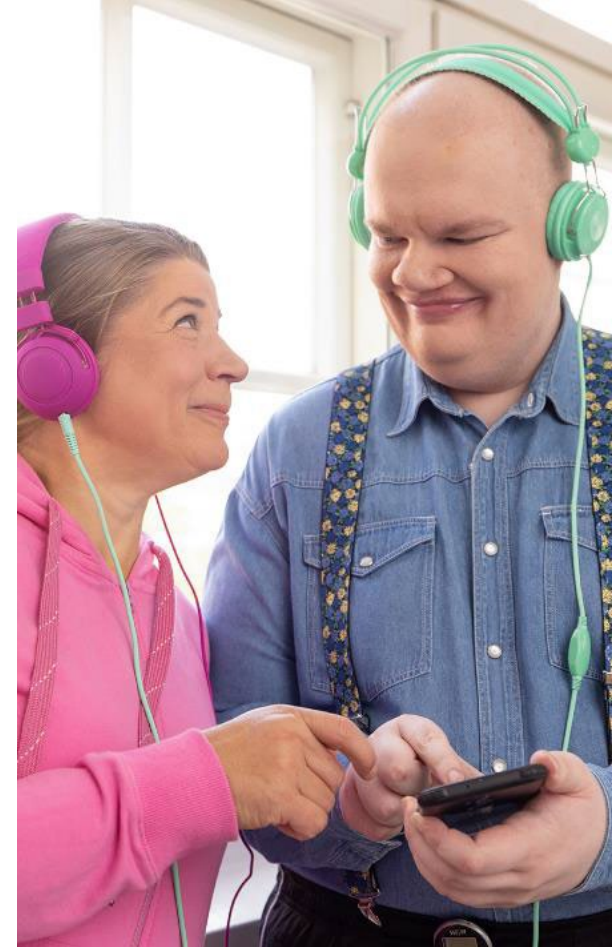


Minkälaisia kirjoja Celiasta saa?



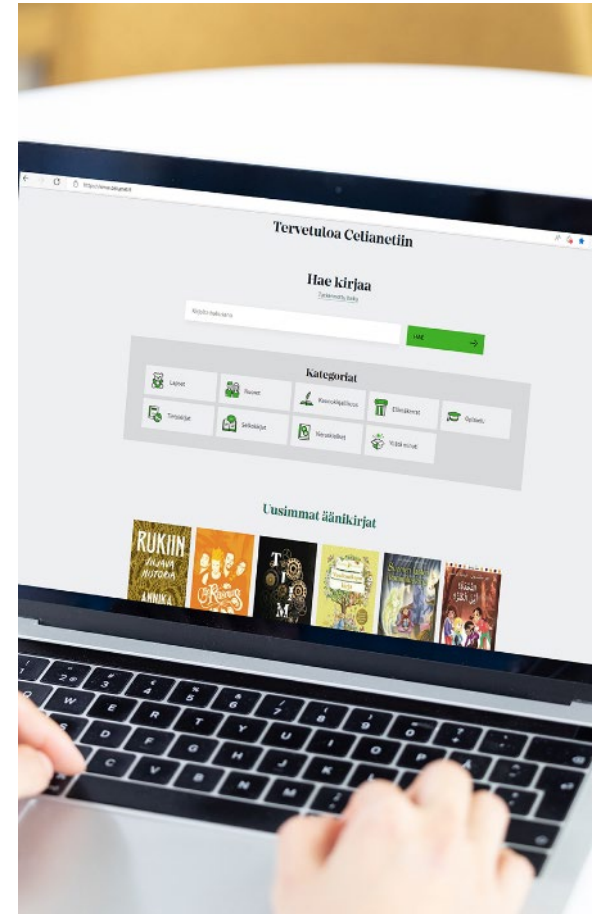
Minkälaisia kirjoja Celiasta saa?

- Äänikirjat: kauno- ja tietokirjallisuutta, mm.
 - Viihdekirjallisuutta
 - Dekkareita
 - Elämäkertoja
 - Novelleja
 - Selkokirjoja
- Oppikirjoja eri kouluasteille.
- Myös pistekirjoja ja koskettelukirjoja.



Kirjakerhot

- Saat luettavaa helposti, kun liityt Celian maksuttomiin kirjakerhoihin.
- Saat kerhokirjat automaattisesti kerran kuukaudessa Pratsam Reader -sovelluksen kirjahyllyyn tai Celianetin omiin lainoihin.
- Kerhoihin liitytään kirjastossa tai ottamalla yhteyttä Celiaan.
- <https://www.celianet.fi/kirjavinkit/kirjojaaikuisille/kirjakerhot/>

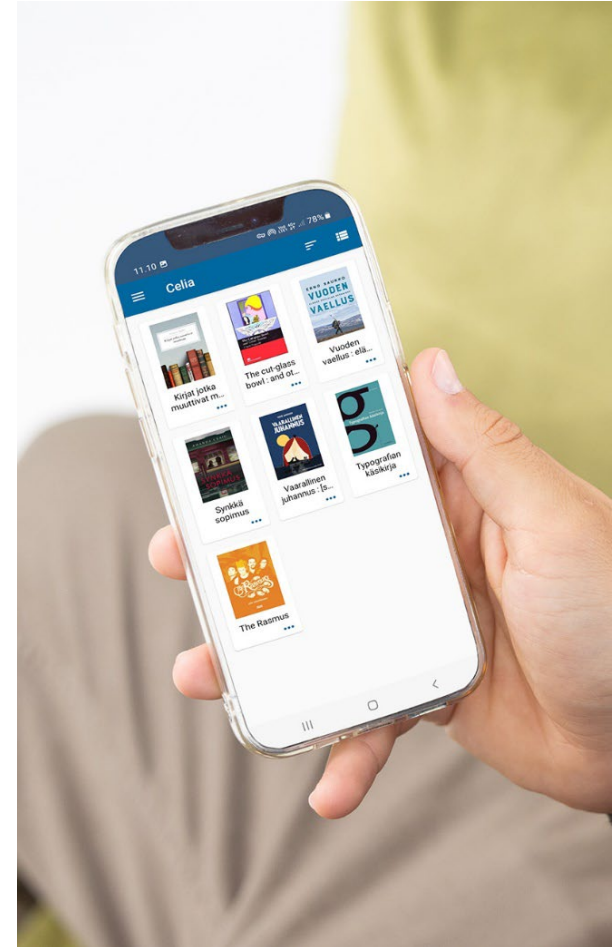


Miten kuuntelet Celian äänikirjoja verkossa?



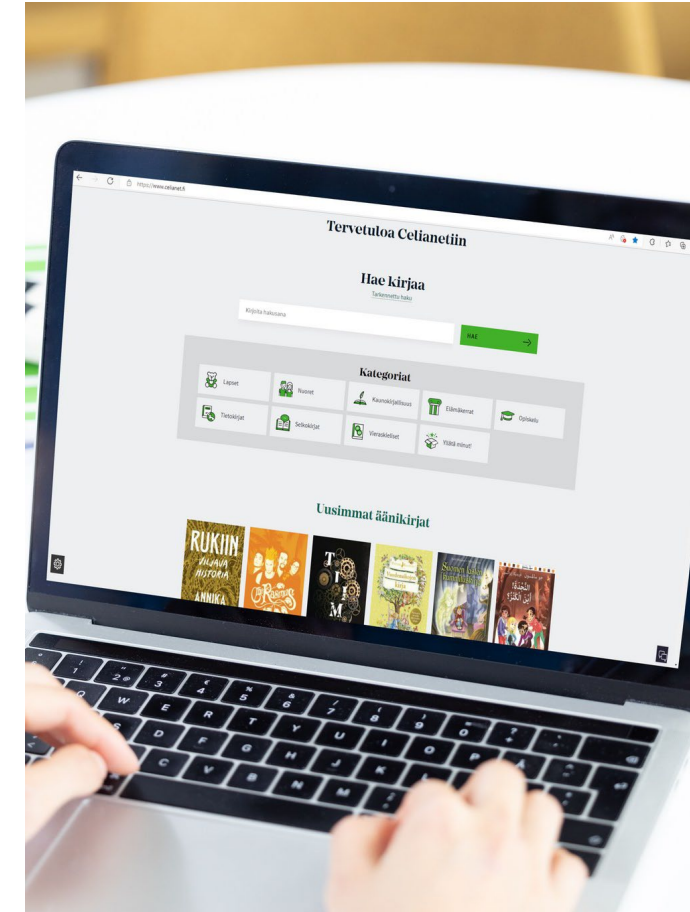
Pratsam Reader -lukusovellus

- Celian äänikirjoja voi kuunnella tabletilla ja älypuhelimella Pratsam Reader -sovelluksen avulla.
- Pratsam Reader -sovellus löytyy puhelimen sovelluskaupasta. Sovellus on ilmainen.
- Lainaa kirjat sovellukseen kuunneltavaksi joko Pratsam Reader -sovelluksessa tai Celianetissä.
- Ohje: [Kuuntelu tabletin tai kännykän sovelluksella - Celianet](#)



Celianet-kuuntelu

- Celian äänikirjoja voi kunnella selaimessa Celianetissä suoratoistona, www.celianet.fi
- Helppo tapa kuunnella tietokoneella.
- Lainaa kirjat kuunneltavaksi Celianetissä. Kuunneltava kirja löytyy Omista lainoista.
- Ohje: [Kuuntelu selaimessa - Celianet](#)



Muita tapoja kuunnella äänikirjaa



Kuuntelulaite lainaan Näkövammaisten liitosta

- Jos sinulla on painetun tekstin lukemista olennaisesti haittaava vamma tai sairaus etkä pysty käyttämään kosketusnäytöllisiä laitteita, voit saada Näkövammaisten liitosta lainaksi helppokäyttöisen kuuntelulaitteen, jolla voit kuunnella Celian äänikirjoja.
- Kuuntelulaitteen ja kirjojen lainaaminen on ilmaista. Laitteen käyttäminen vaatii internetyhteyden.
- <https://www.nakovammaistenliitto.fi/fi/daisy>



Celian CD-äänikirjoja kirjastosta

- Lähikirjastossa voi olla Celian CD-äänikirjoja kokoelmassaan.
- Jos lainaat CD-äänikirjoja vain kirjastosta, et tarvitse Celian asiakkuutta.



Vinkit Celian verkkopalvelun käyttöön



Vinkit Celianet verkkopalvelun käyttöön

- Voit lainata ja varata kirjoja eri kuuntelukanaviin:
 - Sovellus tai kuuntelulaite
 - Celianet-kuuntelu
 - Lataus tiedostona
- Voit uusia lainat.
- Voit palauttaa lainat.



Valitse lainaustapa



Kuuntelu sovelluksessa tai kuuntelulaitteella

Kun olet lainannut kirjan:

- voit kuunnella kirjan Pratsam Reader -sovelluksella myös ladata kirjan sovelluksesta laitteellesi ja kuunnella sitä offline-tilassa eli ilman verkkoyhteyttä.
- voit kuunnella kirjan kuuntelulaitteella (esim. WebRadio) jonka olet lainannut Näkövammaisten liitosta.

LAINAA →



Kuuntelu Celianetissä

Kun olet lainannut kirjan, voit kuunnella sen Omat lainat -sivulla.

LAINAA →



Kirjan lataus tiedostona

Kun olet lainannut kirjan, voit ladata sen tiedostona Omat lainat -sivulta.

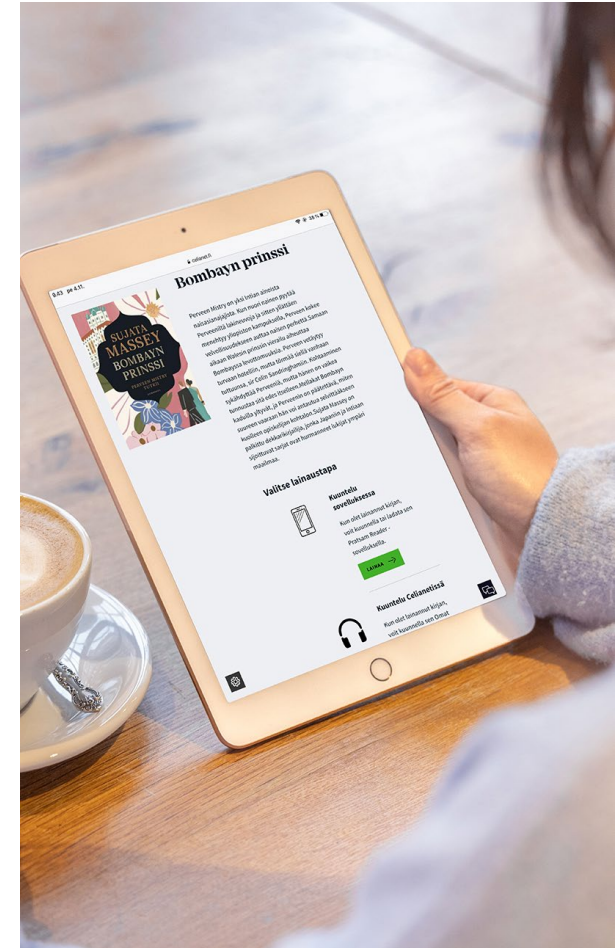
LAINAA →

Mistä löydän kirjavinkkejä?

- Celianetin etusivun hakukategoriat helpottavat selailua.



- Kirjat-osio:
<https://www.celianet.fi/kirjavinkit/>



Mistä apua Celia- palvelun käyttöön?



Mistä apua Celia-palvelun käyttöön?

- Asiakkaan **yhteyshenkilö** voi tukea palvelun käytössä.
 - Asiakastiedoissa voi olla yhteyshenkilön sähköposti, jonne tunnukset lähetetään.
 - Yhteyshenkilö voi myös hoitaa lainauksen vaikka toiselta paikkakunnalta käsin.
- Apua sovelluksen ja verkkopalvelun käyttöön voi tiedustella yleisten kirjastojen asiakaspalvelusta ja Näkövammaisten yhdistyksistä.
- Paikkakuntasi **vertaisopastajat** voivat auttaa aloituksessa ja opastuksessa. SeniorSurfin etäopastuspalvelu: [Etäopastus senioreille – SeniorSurf](#)
- Celian asiakaspalvelu auttaa palvelukanavissaan: puhelin 0295 333 050 ja sähköposti: celia@kansallisarkisto.fi



Hyödyllisiä linkkejä

Tilaa uutiskirje!

<https://www.celia.fi/tietoa-celiasta/uutiskirjeet/>

- **Uutuusluettelo** -uutiskirje: kuukausittain ilmestyvä lista Celian kokoelmiin lisätyistä kirjoista. Kaksikielinen (suomi ja ruotsi).
- **Lukuviesti**: uutiskirje kauno- ja tietokirjallisuudesta kiinnostuneille. Ilmestyy 2-4 kertaa vuodessa.

Facebook

- [Celian Facebook -sivu](#) on suunnattu asiakkaillemme sekä kaikille, jotka haluavat tietää lisää Celiasta.
- [Celian verkkopalvelujen tuki](#) -ryhmässä voi kysyä ja saada neuvoja Celian verkkopalvelujen käyttöön.
- [Kirjoja kaikille](#) -ryhmä on kaikille kirjoista kiinnostuneille tarkoitettu avoin keskustelu- ja vinkkiryhmä.



Kiitos!





**Mistä apua
digin käyttöön?**

Digiopastusta on tarjolla

- SeniorSurfin karttapalvelusta löydät järjestöjen, vapaaehtoisten ja monien julkisten toimijoiden maksuttomat digiopastuspaikat.
- Henkilökohtaista neuvontaa oman digilaitteen, sovellusten ja palveluiden käytössä.
- Uusien taitojen opettelu, digipulmien ratkaisua tai uuden laitteen hankintaan liittyvää neuvontaa.
- Viranomaisilla on velvollisuus neuvoa omien digipalveluidensa käytössä.

www.seniorsurf.fi/opastuspaikat



Löydä lähin digiopastuspaikka
www.seniorsurf.fi/opastuspaikat
500 opastuspaikkaa yhdellä kartalla



Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

SeniorSurfin etäopastuspalvelu

- Maksutonta neuvontaa ja apua digipulmiin puhelimitse valtakunnallisesta etäopastuspalvelusta
- Opastajina yhteistyökumppaneiden luotettavat, koulutetut vapaaehtoiset
- Palvelua koordinoi Vanhustyön keskusliiton SeniorSurf-toiminta

Jätä opastuspyyntö

- verkkolomakkeella www.etäopastus.fi
- puhelimitse 044 700 7101 (pvm/mpm)

Begär handledning på svenska

- via formuläret www.seniorsurf.fi/digistod



Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Rauhallista digiopastusta

- Digiopastus on henkilökohtaista
- Voit kysyä apua sinun toivomiin aiheisiin
- Opastajana voi olla työntekijä tai vapaaehtoinen vertaisopastaja
- Mahdollisuus kerrata
- Opetellaan rauhassa niitä digitaitoja, joista on hyötyä sinun arjessasi

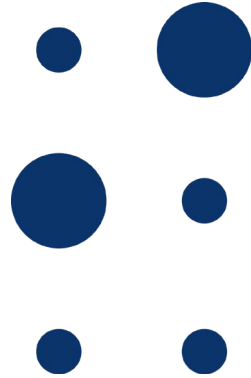


Tutustu opastettavaan ja hänen tarpeisiinsa – ja opastus luistaa!

Opiskele itsenäisesti uusia taitoja

- SeniorSurfin Materiaalipankki
<https://seniorsurf.fi/materiaalipankki/>
- Ylen digitreenit
<https://yle.fi/aihe/digitreenit>
- Enterin Opiskele itse
<https://www.entersenior.fi/opiskele-itse/>
- ATK Seniorit Mukanetti ry: opastusvideot
<https://www.youtube.com/@atksenioritmukanetti>





Celian äänikirjojen kuunteluvaihtoehdot Daisy-soittimella

Harriet Mäki
16.4.2026

Tiedonsaantipalvelut

 Näkövammaisten liitto

Tiedonsaantipalvelut

1. Tuottaa näkövammaisille asiakkailleen saavutettavia äänilehtipalveluita yhdessä alueyhdistysten (14) ja lehtitalojen kanssa.
 - Luetus®-palvelussa on tarjolla sanoma-, aikakaus-, järjestölehtiä, tuhansia kirjoja (koneääniset) ym.
 - Kuunneltavissa Luetus-sovelluksella puhelimella, tabletilla ja tietokoneella sekä Daisy-soittimella netin välityksellä Luetus-kuunteluna.
2. Daisy-soitinlainaus Celian Daisy-muotoisten äänikirjojen kuunteluun näkövammaisille ja muille lukemisesteisille. Laitelaina on henkilökohtainen.
3. Digi- ja Daisy-neuvonta puhelimitse ja sähköpostilla.
4. Näkövammaisten keskustelukanavat: vertaistukea sähköpostikanavilla



Daisy-soitinlainaus

- Heikentynyt näkö tai muu vamma tai sairaus, joka estää painetun tekstin lukemisen ja kosketusnäytön käytön. Tarvitaan terveydenhuollon ammattilaisen ilmoitus.
- Laitteen valinnassa asiakkaan näkökulma - millaisessa tavalla saa tai pystyy vastaanottamaan kuunneltavaa.
- Jos lähikirjastossa tarjoaa Celian cd-kirjakokoelmaa, se voi olla joskus riittävä vaihtoehto. Näkövammaisten liitto lainaa ja huoltaa edelleen cd-asemallisia Daisy-soittimia Celian cd-äänikirjajakelun päätyttyä 2025.



Muistikortilta tai muistitikulta kuuntelu

- Kirjat ladataan Celianetistä (Celain verkkopalvelu) tietokoneelle ja kopioidaan muistikortille tai –tikulle käsin tai Daisy-apurin avulla (maksuton sovellus).

<https://ohjepankki.nakovammaistenliitto.fi/daisy-apuri/>

- Pystyykö lataamaan itse kirjoja vai tarvitaanko läheinen tai muu avustava henkilö?



- muistikortti ja/tai muistitikkupaikalla varustetut laitteet pöytämallit Stratus 4i ja 12i



- Asiakkailta voi olla jo lainassa cd-aseellinen Plextalk Linio tai Stratus M, joissa muistikortti- ja tikkupaikka. Laitteenvaihtoa ei tarvita silloin.



Celia-kuuntelu verkosta

- Webbox / Daisybox
- Celian kerhokirjat tulevat laitteelle automaattisesti kerran kuussa.
- Lisäksi voi lainata omavalintaisia kirjoja Celianetistä tai Celian asiakaspalvelusta.
- Käyttäjä tarvitsee nettiyhteyden, hidas yhteys riittää kuunteluun.
- Taloyhtiöillä usein maksuton netti, vaikkei käyttäisi tietokonetta.



Miten Celia-kuuntelun saa Webboxiin

1. Täytä hakemus kuuntelulaitteen lainaamiseksi Näkövammaisten liiton verkkosivulla. Pyydä terveydenhuollon ammattilaista toimittamaan lukemisesteilmoitus (pohja liiton verkkosivuilla), jos olet uusi asiakas.
2. Jos et ole Celian asiakas, liity lähikirjastossa asiakkaaksi. Jos olet asiakas, vaihda cd-asiakkuutesi Celiassa verkkoasiakkuudeksi.
3. Varmista nettiyhteys ja syötä verkon tiedot laitteelle.
4. Laitteen saatuasi, ilmoita lomakkeella tai puhelimella Näkövammaisten liittoon Celian tunnukset ja laitenumero ja sukunimi palvelun aktivoimiseksi.

Tarkemmat ohjeet: <https://www.nakovammaistenliitto.fi/fi/celia-kuuntelu>



Näkövammaiset asiakkaat

(haitta-aste vähintään 50% / haittaluokka 10)

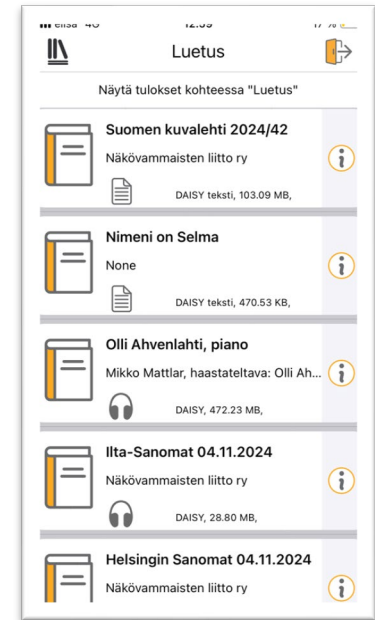
- Saavat Celian äänikirjojen lisäksi Näkövammaisten liiton Luetuspalvelussa äänilehtiä ja kerhokirjoja (koneäänisiä).
- kerhokirja- ja äänilehtivalikoima: <https://luetus.nkl.fi/julkaisuhaku/>
- Tarvittaessa lainaamme rajoitetun Kuuntelukaista-mobiiliyhteyden, jos kotona ei ole nettiä.



- Laittevaihtoehdot Luetus-kuuntelussa:
Webbox ja Stream3 (taskumalli)



- Dolphinin EasyReader -sovellus älypuhelimella,
tabletilla ja tietokoneella (maksuton 3. osapuolen
sovellus)



Mistä apua laitevalintaan ja käyttöön?

- liiton Daisy-neuvonta auttaa laitelainajia puhelimitse ja sähköpostilla.
- liiton alueyhdistykset neuvovat palveluissa näkövammaisia asiakkaita. Digiohjaajat voivat ohjata kotikäynneillä ja auttavat esim. oman netin liittämisessä laitteeseen. Kotikäynnit voivat olla maksullisia.



Yhteystiedot

Daisy-neuvonta p. 09 3960 4040,

daisy@nakovammaistenliitto.fi

Digineuvonta p. 09 3960 4000,

digineuvonta@nakovammaistenliitto.fi

Puhelimitse palvellaan ma-ti kello 9-15 ja ke-pe kello 12-15.



Linkkejä

Daisy-soitinhakemus ja lukemisesteilmoitus: www.nakovammaistenliitto.fi/daisy

Laitteiden käyttöoppaat Ohjepankissa: ohjepankki.nakovammaistenliitto.fi

Luetus-palvelun äänilehdet näkövammaisille: <https://luetus.fi>

Liiton alueyhdistysten digituki: <https://www.nakovammaistenliitto.fi/fi/digitukea>

Daisy- ja Luetus-esitteet: <https://www.nakovammaistenliitto.fi/fi/esitteet-ja-oppaat>



Kiitos!

Esitysmateriaalit ja tallenne

Lähetetään ilmoittautuneiden sähköpostiin sekä

Lisätään webinaarisivulle seniorsurf.fi/kun-lukeminen-muuttuu/

Kysy lisää

Vanhustyön keskusliitto, SeniorSurf-toiminta

seniorsurf@vtkl.fi

Nina Ziessler



Vanhustyön keskusliitto

CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÅL RY



Näkövammaisten liitto